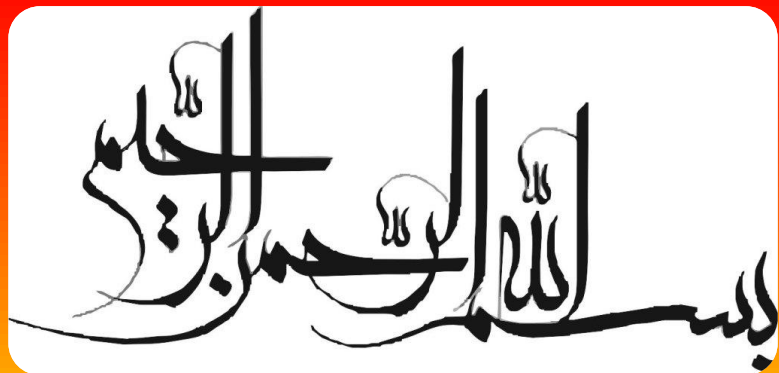

مدرس:

خلیل عقیلی فرج

Draghili.blog.ir

تفسیر موضوعی نهج البلاغه

جلسه دوازدهم

بایسته های اجتماعی در نهج البلاغه (۲)

(روابط اجتماعی)

یادآوری جلسه گذشته

❑ تعریف روابط اجتماعی

❑ تفاوت روابط اجتماعی انسان و برخی حیوانات

➤ غریزه و طبیعت

➤ «وظیفه» و «تکلیف»

❑ مسلمان در قبال جامعه مسؤول است.

❑ امر به معروف و نهی از منکر

(روابط اجتماعی)

جلسه دوازدهم * بایسته ها اجتماعے در نهج البلاغه (۲)

✓ روابط اجتماعی در نهج البلاغه: با مردم آنگونه معاشرت کنید، که اگر مردید بر شما اشک ریزند، و اگر زنده

ماندید، با اشتیاق سوی شما آیند.

تفسیر موضوعی نهج البلاغه * خلیل عقیلی فرج

□ اصول اعتماد سازی: روابط اجتماعی بر پایه اعتماد متقابل سامان می گیرد .

۱- پرهیز از بدبینی

✓ عدم سوء ظن به افراد با احتیاط در روابط منافات ندارد.

❖ حکمت ۱۱۴ : هنگامی که صلاح و نیکی بر زمان و مردم زمان گسترش یابد، در این حال اگر کسی گمان بد

به دیگری ببرد که از او گناهی ظاهر نشده به او ستم کرده است و هنگامی که فساد بر زمان و اهل زمان

مستولی شود هر کسی گمان خوب به دیگری ببرد خود را فریب داده است.

۲- محبت به دوستان شایسته

❖ نامه ۳۱ خطاب به امام حسن مجتبی(ع): چون برادرت از تو جدا گردد، تو پیوند دوستی را بر قرار کن، اگر

روی برگرداند تو مهربانی کن، و چون بخل ورزد تو بخشنده باش، هنگامی که دوری می گزیند تو نزدیک

شو، و چون سخت می گیرد تو آسان گیر، و به هنگام گناهِش عذر او بپذیر، چنان که گویا بنده او می باشی و

او صاحب نعمت تو می باشد. مبدا دستورات یاد شده را با غیر دوستان انجام دهی، یا با انسان هایی که

سزاوار آن نیستند بجا آوری.

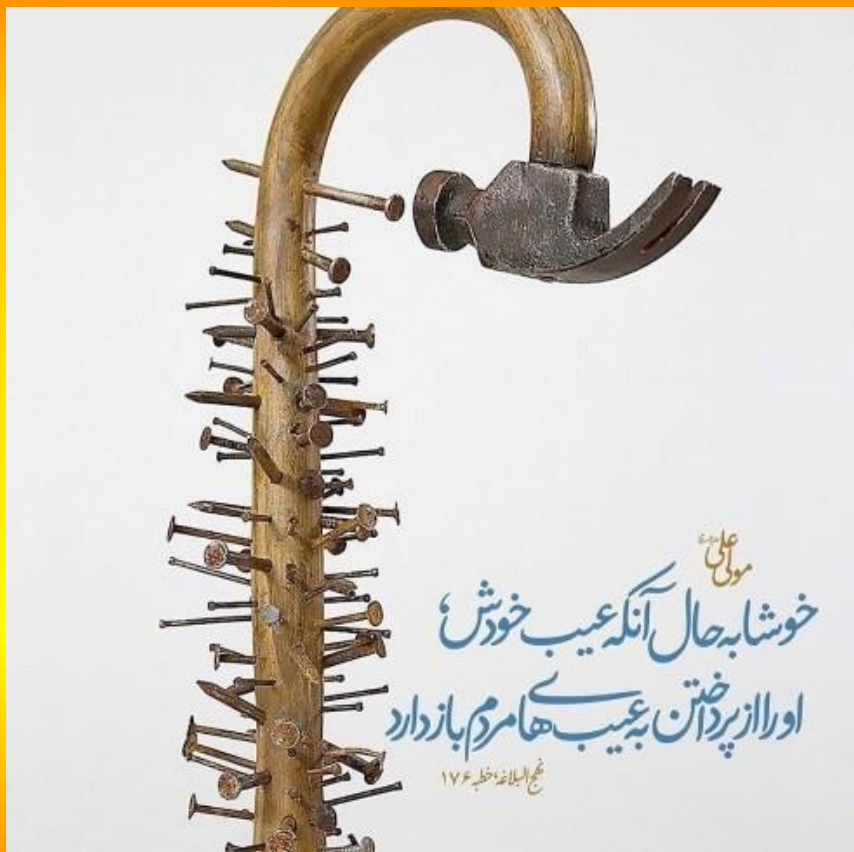
تفسیر موضوعی نهج البلاغه * خلیل عقیلی فرج

۳- پرهیز از عیب جویی

خطبه ۱۴۰: چگونه آن عیب جو، عیب برادر خویش
 گوید و او را به بلایی که گرفتار است سرزنش می کند
 آیا به خاطر ندارد که خدا چگونه او را بخشید و گناهان
 او را پرده پوشی فرمود چگونه دیگری را بر گناهی
 سرزنش می کند که همانند آن را مرتکب شده یا گناه
 دیگری انجام داده که از آن بزرگتر است

(روابط اجتماعی)

جلسه دوازدهم * بایسته ها اجتماعے در نهج البلاغه (۲)

۴- پرهیز از مواضع اتهام خوردن:

امام علی علیه السلام:
هر کس خود را در جایگاه
تهمت قرار دهد، نباید کسی را
به آن گناه او کمابدی بر دسر زتش کند

نهج البلاغه
حکمت ۱۵۹

۵- پرهیز از کلام گزنده:

حکمت ۳۹۴: رب قول انفذ من صول: بسا سخنی که از حمله مسلحانه کارگتر است.

۶- انتظار بجا از دیگران:

نامه ۳۱: پسرم خویشان را معیار و مقیاس قضاوت بین خود و دیگران بگیر پس آنچه را که برای خود دوست

می داری برای دیگران دوست دار، و آنچه را که برای خود نمی پسندی بر دیگران نیز می پسند.

ستم مکن همان گونه که دوست نداری بتو ستم شود. نیکی کن، همان طور که دوست داری نسبت به تو نیکی

کنند، برای خویشان چیزی را زشت بدان که همان را برای دیگری قبیح می شماری، به همان چیز برای مردم

راضی باش که برای خود می پسندی، آنچه نمیدانی مگو، اگر چه آنچه میدانی بسیار اندک است و آنچه را که

دوست نداری به تو بگویند به دیگران نیز مگو.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَلَّمَ مُحَمَّدٌ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ